

Lausunto

22.04.2022

Asia: VN/16579/2021

Lausuntopyyntö HE:stä laeiksi eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävistä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yhdenvertaisuusvaltuutettu on muun muassa vuoden 2018 eduskuntakertomuksessaan (K 6/2018 vp) katsonut, että perustuslain 19 §:ssä säädetystä välttämättömästä huolenpidosta, johon kaikilla - myös ilman oleskelulupaa oleskelevilla henkilöillä - on oikeus, tulisi säätää lailla. Valtuutettu pitää siten erittäin kannatettavana luonnosesityksessä ehdotettuja muutoksia, jotka koskevat terveydenhuollon järjestämistä paperittomille ja paperittoman kaltaisessa asemassa oleville ulkomaalaisille henkilöille.

Nykytilanteessa kuntien erilaiset käytännöt johtavat yhdenvertaisuudenkin näkökulmasta ongelmalliseen tilanteeseen. Asiasta annetut ministeriön ohjeet eivät ole ratkaisseet ongelmaa, vaan jokainen kunta on joutunut itse ratkaisemaan, mitä välttämätön toimeentulo ja huolenpito kunnalle tarkoittavat. Lainsäädännön ja ohjeistuksen puuttuessa, usein yksittäinen sosiaalityöntekijä joutuu tekemään ratkaisun perustuslaillisen oikeuden sisällöstä. Vastuu on siten säilytetty valtakunnalliselta tasolta yksittäiseen harkintaan, mikä ei ole tarkoituksenmukaista eikä edistä yhdenvertaisuuden toteutumista. Esitetty muutos on siten välttämätön ja se on syytä saattaa voimaan pikaisesti.

Valtuutettu pitää esitysluonnosta varsin hyvin valmisteltuna. Kyseessä oleva teema koskettaa perus- ja ihmisoikeuksien ydinaluetta ja esitysluonnoksessa on kattavasti tunnistettu ja tuotu esiin asiaan liittyvää perus- ja ihmisoikeusperustaa. Valmistelun ansioksi on luettava myös se, että esitysluonnoksessa on tuotu tietopohjaa myös niiden kysymysten osalta, jotka usein julkisessa keskustelussa aiheen osalta nousevat esiin.

Rundgren Joonas
Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto